

første Medlem og Bestytter, at han, før noget gjennemgribende Lovforslag om Kirkens Midler atter forelægges, først vil paalægge Landets høieste Ret at afgive dens Betænkning om, hvorvidt Kirken har nogen Eiendomsret eller ikke. Dersom en saadan Betænkning afgives i den Retning, at Kirken har Eiendomsret, da vil den lovgivende Magt vel ikke være tvungen til at følge en saadan Betænkning — det er jo ingen Dom, men kun en Betænkning — men den vilde vistnok derved finde sig forpligtet til med yderste Varsomhed at behandle dette Anliggende. Skulde det dærimod blive Tilfældet — hvad der jo er muligt — at Højesteret kom til et modsat Resultat, da vilde den lovgivende Magt have langt friere Hænder til at kunne bestemme sig, og naar det saaledes først var anerkjendt, at Kirken ingen Eiendomsret havde, men at Staten var Eieren, skulde jeg ikke være uwillig til snarere at gaae over til en saadan Ordning, hvor reiner og bestemtere Lønningsfakter bleve fastsatte, end et saa combineret System, som man her har maattet antage, netop for at sikke Lønningsfonden og ikke kræve Tilskud af Staten. Jeg maa ifølge Alt, hvad jeg har hørt, stemme mod Lovforslaget.

Klausen: I de Bemærkninger, den høieste Minister fremsførte imod mig, betonedes han stærkt Afstanden mellem de aandelige og materielle Interesser. Hvor langt jeg nu end er fra at overse den store Forskjel mellem disse, troer jeg dog, at man ofte er tilbøielig til at stille dem i en altfor skarp Modsetning. Naar det aandelige Kalb skal røgtes ved bestemte Personer, og naar det Sind, den Frøidighed og Sorgfrihed, hvormed disse Personer skulde røgte det aandelige Kalb, atter er afhængig af de ydre Stilling, hvori de sættes, saa kunne de materielle Forhold ikke saaledes stilles imod de aandelige. Tvært er Ingen villigere end jeg til at bøie mig for den ærede Minister, hvor Spørgsmaalet dreier sig om den bedste Maade til at operere paa for at naae et Maal; men det er mig dog umuligt at indsee, hvorledes en Lov som denne skulde kunne være Midlet til at bryde den Modstand, der hidtil har været reist imod Grundlovens § 80. Naar Følketskirken har kunnet forbigaaes

ved Omordningen af dens hele Lønningsystem, saa er det en logisk Slutning, at den ligesaa vel vil kunne forbigaaes ved ethvert andet Lovforslag, der angaaer Kirkens ydre Anliggender. Den Modstand, som hidtil har reist sig imod Grundlovens § 80 fra Geistlighedens Side, har været mere passiv; den er fremtraadt som en Uvillighed til at gaae ind paa ethvert Forsøg til at faae Kirkens Forfatning ordnet ved Lov, hvad enten man begyndte ovenfra eller nedenfra. Men denne Modstand vilde hæves, mener jeg, naar det først er blevet Geistligheden klart, at den kirkelige Lovgivningsvirksomheden uhindret vil gaae sin Gang, men at en Fortsættelse af Modstanden kun vil tjene til at berøve Geistligheden den Indflydelse, som den under andre Forhold kunde udøve. Men ganske vist er det baaede forunderligt og beklageligt, at Geistligheden saa meget seent er kommen til den Erkjendelse, at man før at udrette Noget maa søge et Tilfnytningspunkt i de givne historiske Forhold. Af mere virksom, activ Natur har Modstanden imod Grundlovens § 80 været fra Rigsdagens Side. Men her ligger en Betragtning nær; naar det vides at være et almindeligt Dulle hos Rigsdagen at faae det kirkelige Lønningsystem omordnet, skulde da ikke den rette Veie til at bevæge Rigsdagen til at komme Reageringen imøde med Hensyn til Ordningen af Kirkens forfatning være den, at det blev vitterligt for Rigsdagen, at der ikke vilde kunne ventes Tilslutning fra Regjeringens Side til Rigsdagen i Lønningsagen, saalænge Rigsdagen ikke sluttede sig til Regjeringen og var den behjælpelig til at faae Grundlovens § 80 indført i Livet? Saaledes stiller Sagen sig idétmindste for mig.

M. P. Bruun: Da jeg har deeltaget i Udvalgets Forhandlinger med en alvorlig Bestræbelse for efter Evne at bidrage til at fremme og gennemføre et Lovforslag, som jeg med Glæde har seet fremkomme, men jeg desuagtet efter dets nuværende Indhold maa stemme imod det, maa det være mig tilladt med ganskejaa Ord at begrunde min Afstemning, saa meget mere som mine Grunde ikke falder sammen med andre Taleres, saaledes f. Ex. ikke med den ærede Ordspøvers. Jeg